

YÜCE TÜRK ULUSUNUN, MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN ÖNDERLİĞİNDE KAZANDIĞI 30 AĞUSTOS ZAFERİNİN 95. YILI KUTLU OLSUN

► TESSAM*

“30 Ağustos Zaferi, Türk Tarihi'nin en önemli dönüm noktasıdır. Ulusal tarihimiz çok büyük, parlak zaferlerle doludur ama Türk Ulusu'nun burada kazandığı zafer kadar kesin sonuçlu, yalnız bizim tarihimize değil, dünya tarihine yeni bir akım vermekte kesin etkili bir meydan savaşı hatırlamıyorum. Besbelli ki yeni Türk Devleti'nin, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli burada sağlamlaştırıldı, ölümsüz yaşayışı burada taçlandırıldı. Bu alanda akan Türk kanları, bu göklerde uçuşan şehit ruhları, devletimizin, cumhuriyetimizin ölümsüz koruyucularıdır.”

Mustafa Kemal Paşa-1924

Büyük Taarruz; Kurtuluş Savaşı'nda Türk Ordusunun emperyalist güçlere son ve kesin darbeyi vurmasını sağlamak ve Anadolu'dan atmak için planlanan bir saldırı (taarruz) harekâtıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kendisine dördüncü kez Başkomutanlık yetkisi verilen Mustafa Kemal Paşa, Sakarya Savaşı'nın kazanılmasının ardından büyük bir saldırı harekâtıyla düşmanın tamamen yok edilmesini planlamış, bu çerçevede saldırı kararını Haziran ayında almış ve hazırlıklar gizli olarak yürütülmüştür. Büyük Taarruz 26 Ağustos 1922'de Afyon'da başlamış, düşman birliklerinin Mustafa Kemal Paşa'nın bizzat idare ettiği Dumlupınar Meydan Muharebesi'nde imha edilmesi ile Türk Ordusunun zaferiyle sonuçlanmıştır.

Her safhasıyla düşünülmüş, planlanmış,

hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu harekâtı ulu önder Mustafa Kemal Atatürk Nutuk'ta şöyle anlatıyor.

Saldırı (Taarruz) Kararı

“Gerçekte ordumuz, eksiklerini tamamlamak üzereydi. Ben, daha Haziran ortalarında saldırıya karar vermiştim. Bu kararımı yalnız Cephe Komutanı ile Genelkurmay Başkanı ve Milli Savunma Bakanı biliyorlardı.

Efendiler, artık büyük saldırıdan söz etmek zamanı geldi. Bilirsiniz ki, Sakarya Meydan Savaşı'ndan sonra düşman ordusu büyük ve kuvvetli bir grupla Afyonkarahisar-Dumlupınar arasında bulunuyordu. Bir başka kuvvetli grubu ile de Eskişehir bölgesinde idi. Bu iki grup arasında yedek kuvvetleri vardı. Sağ yanını, Menderes bölgesinde bulundurduğu kuvvetlerle, sol yanını da İznik Gölü'nün kuzey ve güneyindeki kuvvetleriyle koruyordu. Denilebilir ki, düşman cephesi Marmara'dan Menderes'e kadar uzanıyordu.

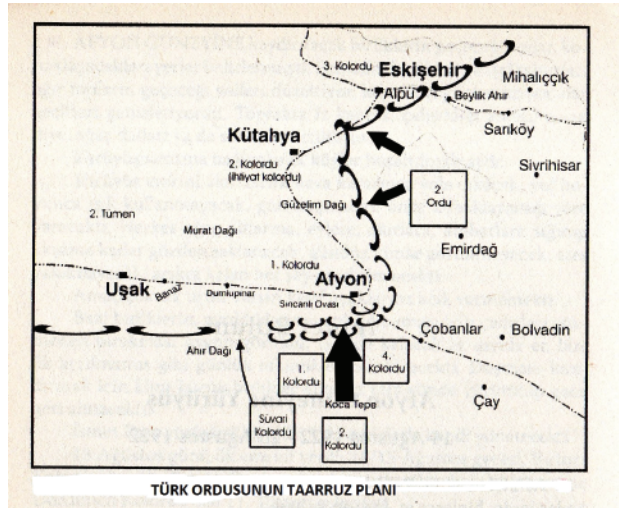
Düşman ordusunun kuruluşunda üç kolordu ve birtakım bağımsız birlikler bulunuyordu. Üç kolordusunda on iki tümen vardı. Bağımsız birlikleri de ayrıca üç tümene eşitti. Biz, Batı Cephesindeki kuvvetlerimizi iki ordu olarak örgütlemiş ve

düzenlemiştik. Bundan başka, doğrudan doğruya cepheye bağlı örgütlerimiz de vardı. Bizim bütün birliklerimiz on sekiz tümen idi. Bundan başka, üç tümenli bir süvari kolordumuz ve ayrıca daha zayıf mevcutlu iki süvari tümenimiz vardı. Kuruluşları birbirinden farklı olan iki düşman ordu karşılaştırılırsa, iki tarafın insan ve tüfek güçleri aşağı yukarı birbirine denk bulunuyordu. Yalnız, Yunan ordusu, makineli tüfek, top, uçak, taşıt, cephane ve teknik gereç bakımından daha üstün bir durumdaydı. Öte yandan bizim ordumuzun da süvari sayısı bakımından üstünlüğü vardı.

Saldırı Planımızın Esasları

Düşündüğümüz, ordularımızın ana kuvvetlerini düşman cephesinin bir kanadında ve elden geldiğince dış kanadında toplayarak, yok edici bir meydan savaşı yapmaktı. Bunun için uygun gördüğümüz durum ana kuvvetlerimizi düşmanın Afyonkarahisar yakınlarında bulunan sağ kanat grubu güneyinde ve Akarçay ile Dumlupınar karşısına kadar olan yerde toplamaktı. Düşmanın en hassas ve önemli noktası orası idi. Çabuk ve kesin sonuç almak, düşmanı bu kanadından vurmakla olabilirdi.

Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa ve Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa, bu bakımdan gerektiği gibi

incelemeler yapmışlardı. Hareket ve saldırı planımız çok önceden saptanmıştı.

Saldırıya Hazırlık Emri

Ordunun hazırlıklarının tamamlanmasını ve saldırının çabuklaştırılmasını emrettikten sonra, Batı Cephesi Komutanı 6 Ağustos 1922'de ordularına gizli olarak saldırıya hazırlık emri verdi.

Yaptığımız bir toplantıda iç ve dış durum ile askeri durumu görüşüp tartıştıktan sonra, saldırı konusunda Bakanlar Kurulu ile görüş birliğine vardık.

Önemli başka bir sorun daha vardı. Muhalifler, ordunun çürüdüğü, kıpırdayacak durumda olmadığı; böyle karanlık ve belirsizlik içinde beklemenin yıkımla sonuçlanacağı yolundaki propagandalarını iyice kızıştırmışlardı. Gerçi, Mecliste bu görüş akımının yaptığı yankılar, düşmanlardan çok gizlemek istediğim savaş planı bakımından yararlı idi. Ama bu olumsuz propaganda en yakın ve en inançlı kişiler üzerinde bile kötü etkiler yapmaya başlamış, onlarda da kararsızlıklar uyandırmıştı. Onları da pek yakında yapacağım saldırı konusunda ve altı yedi gün içinde düşmanın ana kuvvetlerini yeneceğime olan güvenim üzerinde aydınlatmayı ve yatıştırmayı gerekli gördüm. Bunu da yaptıktan sonra Ankara'dan ayrıldım.

Gidişimi belirli birkaç kişiden başka bütün Ankara'dan gizledim. Benim Ankara'dan ayrılacağımlı bilenler, burada imişim gibi davranacaklardı. Dahası, benim Çankaya'da çay şöleni verdiğimi de gazetelerle yayımlayacaklardı.

20 Ağustos 1922 günü öğleden sonra saat 16.00'da Batı Cephesi Karargâhında, yani Akşehir'de bulunuyordum. Kısa bir görüşmeden sonra, 26 Ağustos 1922 sabahı düşmana saldırmak için Cephe Komutanına emir verdim.

26 Ağustos 1922 Saldırı Emri

20/21 Ağustos 1922 gecesi Birinci ve İkinci Ordu Komutanlarını da Cephe Karargâhına çağırdım. Genelkurmay Başkanı ile Cephe Komutanı önünde saldırının nasıl yapılacağını harita üzerinde kısa bir savaş oyunu biçiminde açıkladıktan sonra, Cephe

Komutanına o gün vermiş olduğum emri yineledim. Komutanlar harekete geçtiler. Saldırımız, stratejik ve taktik bir baskın biçiminde yapılacaktı. Bunun gerçekleşebilmesi için de, yığınağın ve hazırlıkların gizli kalmasına önem vermek gerekiyordu. Bundan ötürü, her türlü hareket gece yapılacak, birlikler gündüzleri köylerde ve ağaçlıklar altında dinle-

neceklerdi. Saldırı bölgesinde yolların düzeltilmesi gibi çalışmalarla düşmanın dikkatini çekmemek için kimi başka bölgelerde de benzeri yanıtıcı çalışmalar yapılacaktı.

24 Ağustos 1922’de Komuta Merkezimizi Akşehir’den saldırı cephesi gerisindeki Şuhut Kasabasına getirdik. 25 Ağustos 1922 sabahı da Şuhut’tan, savaşı idare ettiğimiz Kocatepe’nin güneybatısındaki çadırlı ordugâha naklettik. 26 Ağustos sabahı Kocatepe’de hazır bulunuyorduk. Sabah saat 5.30’da topçu ateşimizle saldırı başladı.

Başkomutanlık Savaşı

Efendiler, 26 - 27 Ağustos günlerinde, yani iki gün içinde, düşmanın (Afyon) Karahisar’ın güneyinde 50 ve doğusunda 20-30 kilometre uzunluğundaki sağlamlaştırılmış cephelerini düşürdük. Yenilen düşman ordusunun büyük kuvvetlerini 30 Ağustos’a kadar Aslıhanlar yöresinde kuşattık. 30 Ağustos’ta yaptığımız savaş sonunda (buna Başkomutan Savaşı adı verilmiştir), düşmanın ana kuvvetlerini yok ettik ve esir aldık. Düşman ordusu Başkomutanlığını yapan General Trikopis de esirler arasındaydı. Demek ki, tasarladığımız kesin sonuç beş günde alınmış oldu.

31 Ağustos 1922 günü ordularımız, ana kuvvetleri ile İzmir’e doğru yürürken, diğer birlikleri ile de düşmanın Eskişehir ve kuzeyinde bulunan kuvvetlerini yenmek üzere ilerliyorlardı.

Ordularımız İzmir Rıhtımında İlk Verdiğimiz Hedefe; Akdeniz’e Ulaştılar.

Her evresi ile düşünülmüş, hazırlanmış, idare edilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış olan bu hareket Türk Ordusunun, Türk Subay ve komuta heyetinin yüksek güç ve kahramanlığını tarihe bir kere daha geçiren büyük bir eserdir.

Bu eser, Türk ulusunun özgürlük ve bağımsızlık düşüncesinin ölümsüz bir anıtıdır. Bu eseri yaratan bir ulusun çocuğu, bir ordunun Başkomutanı olduğum için sevincim ve mutluluğum sonsuzdur.”

30 Ağustos Zaferi, varlığına kastedilen büyük Türk ulusunun yeniden hayata dönüşünü sağlayan bir zafer olup, yeni Türkiye Cumhuriyetinin temelini oluşturmuştur.

30 Ağustos Zaferi ile Türk Ulusunun Atasının önderliğinde başlattığı Kurtuluş Savaşının askeri safhası kapanmış, kazanılan askeri zaferlerin diplomasi alanında da perçinlenmesi için oturulacak barış masalarında TBMM’nin durumu daha da güçlenmiştir.

30 Ağustos Zaferi, Türkiye Cumhuriyeti’nin yapı taşlarını oluşturacak olan siyasi, ekonomik, hukuki ve sosyal devrimlerin başlangıcıdır.

30 Ağustos Zaferi aynı zamanda, emperyalist güçlerin boyunduruğu altındaki mazlum milletler için de bir umut ışığı olmuştur.

30 Ağustos Zaferinin 95. Yılında; başta, bu eşsiz zaferi bizlere armağan eden Ebedî Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve kahraman silah arkadaşları olmak üzere, kutsal vatan toprağının

► ***TESUD Stratejik Araştırmalar Merkezi**